

INFORMACJA

Komisji Interwencji i Praworządności

Nr 72

NSZZ Solidarność

10 maj 1989

Manifestacje

1 Maja w Gdańsku. Po wiecu zorganizowanym przez przeciwników ponownie zalegalizowanej "Solidarności, na którym z atakami na Wałęsę i "S" wystąpili Andrzej Gwiazda i Anna Walentynowicz, uformował się spontaniczny pochód. Na ul. Traugutta został on gwałtownie zaatakowany przez duże oddziały MO i ZOMO. Bito wszystkich: dzieci, kobiety ciężarne, osoby starsze, każdego kto nawinął się pod pałki rozszalałych funkcjonariuszy. Ciężkich obrażeń doznał bity pałką po oczach 23-letni Adam KLINGENBERG. Przewieziono go do szpitala Akademii Medycznej. Na szczęście, wbrew początkowym obawom lekarzy, nie grozi mu utrata wzroku. Oto dalsze nazwiska osób szczególnie brutalnie pobitych: Piotr KORCZAK, lat 22; Ludwik KRONER, lat 28 /bity na ulicy przez kilkunastu funkcjonariuszy, bicie kontynuowano w radiowozie; ma krwawe pręgi na całym ciele, bity był też w dłoń i piętę/; Leon LIDZBARSKI, lat 45, bity na ulicy; Dariusz BOJSMARD, lat 17, uczeń /bity na ulicy koło biur LOT-u i w radiowozie, przewieziony do Szpitala Wojewódzkiego przytomność odzyskał po 4 godzinach, ma liczne urazy głowy; Adam RYZNAR, lat 19, uczeń LO bity na Traugutta; Tadeusza CICHOCKIEGO, lat 24, studenta Uniwersytetu Gdańskiego uderzono z ogromną siłą pałką w twarz uszkadzając mu zęby, wargi i nos. Ma też inne liczne rany na twarzy, udach i pośladkach. Przewieziono go do Komendy MO przy ul. Świerczewskiego, gdzie ciężko pobitego przetrzymywano przez 6 godzin nie udzielając mu pomocy lekarskiej. Przedstawicielka KIIp, Janina Werhstein złożyła w Prokuraturze Rejonowej doniesienie o przestępstwie naruszenia nietykalności cielesnej przez funkcjonariuszy oraz żądanie wszczęcia postępowania przeciwko winnym w Prokuraturze Wojewódzkiej. 2 V przekazano do PAP następujące oświadczenie:

"W dniu 1 maja 1989, niezależna manifestacja została zaatakowana i rozpuńczona przez MO. Bito ludzi pałkami, byli ranni. Wieczorem w DTV pokazano wyłączenie przeciwników udziału w wyborach, dążąc do przeciwstawienia sobie tych których biją, tym którzy kandydują. Protestujemy przeciwko brutalnej akcji policji. Demokracja do której zdążamy oznacza, że różne poglądy mogą być wyrażane i to w różny sposób. Żądamy też zaprzestania manipulowania informacjami. Postawę władz w tej sprawie będziemy uważać za sprawdzian ich rzeczywistych intencji. Żądamy odczytania powyższego oświadczenia w głównym wydaniu DTW w ramach prawa do repliki." Podpisali: Tymczasowy Zarząd Regionu Gdańsk, przedstawiciele Komitetów Zakładowych zgromadzeni na plenum Regionu zorganizowanego w dniu 2.05, Komitet Obywatelski "S" Gdańsk, kandydaci na posłów i senatorów Region Gdańsk oraz KIIp-Gdańsk.

We Wrocławiu ZOMO pozazdrościło kolegom z Tyflisu

Gdy pierwszomajowy pochód zorganizowany przez ugrupowania niezależne na ul. Świdnickiej spokojnie zaczął rozchodzić się, uczestnicy zostali z niebывałą brutalnością zaatakowani przez milicję i ZOMO. Samochody milicyjne wjeżdżały w tłum, przewracały ludzi idących chodnikami, ciskano w nich ciężkimi przedmiotami. Milicyjna "Nysa" nr MOS 0229 kierowana przez ZOMOW-ca Ireneusza Wojtczaka /zamieszkałego przy ul. Inowrocławskiej 29 m 20/ najechała na 35-cio letniego Zbigniewa WOJTCZAKA, którego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala. Ten sam samochód najechał na Artura KUNĘ, którego z urazem nogi przewieziono na pogotowie. Z innej "Nysy" /nr rej. MOS 0210/ rzucono cegłą w samochód Tadeusza GRACZYKA, wybito szybę. Na tłum szarżowała też "Nysa" nr rej. MOS 0414. Uciekającą przed goniącą tłum milicją

Alicję Grzymalską ugodzono jakimś ostrym przedmiotem w piętę uszkadzając ścięgno Achillesa.

Zatrzymano Pawła ZWATRZKO /lat 21/, członka Komitetu Obywatelskiego "S", który interweniował aby uzyskać pozwolenie przejścia ludzi przed siedzibą Komitetu Obywatelskiego w kościele św. Doroty. Zdała od miejsca zajść, na ul. św. Mikołaja, koło szpitala, w którym udzielano pomocy poszkodowanym, zatrzymano 19-letniego ucznia ZNTK Dariusza RABĘDĘ. Zatrzymano też na Świdnickiej z aparatem fotograficznym Sławomira PIENIAKA /lat 19/, Tomasza WIŚNIEWSKIEGO, ucznia LO, Marka ZELMANOWICZA /lat 17/, Arkadiusza POMARANA, Władysława FUSA, Piotra LESIOWA /student III roku filologii/ oraz chłopca imieniem Stanisław cierpiącego na mongolizm. Wszystkich przetrzymano przez 48 godzin w areszcie i wszystkim też (poza Pawłem ZWATRZKO) przedstawiono zarzut z art. 234 §1 kk.

2 V w bardzo licznych zakładach pracy odbyły się wiece protestacyjne na których piętnowano niczym nie uzasadnioną brutalną akcją "sił porządkowych". W "Dolmel-u" na polecenie dyrekcji spisywano uczestników wiecu, grożąc potrąceniem części dniówki.

W Warszawie są jednak tacy, którym wolno prowokować MO: 3 maja, na Krakowskim Przedmieściu grupa młodzieńców sprowokowała interwencję MO, jednak żaden z nich nie został zatrzymany. Zatrzymano natomiast Jarosława ROMANIUKA studenta PW, Remigiusza KOBIERSKIEGO i Bartosza KOSMOWSKIEGO, których przy zatrzymaniu pobito, oraz Grzegorza MATUSZEWSKIEGO i grupę Węgrów ze Związku Młodzieży Demokratycznej.

Gdańsk. 22 IV podczas legalnej manifestacji ekologicznej zatrzymano fotografujących jej przebieg Jana JUCHNIEWICZA /prawnika/ i Tomasza PLUCIŃSKIEGO /Naukowca/. Przewieziono ich do Komendy MO, zniszczono filmy i po 3 godzinach zwolniono do domu.

Wybory

Kielce. 1 V podczas zbierania podpisów na kandydatów Komitetu Obywatelskiego "S" zostali zatrzymani: Grzegorz HAJDAROWICZ, student Politechniki Krakowskiej, Artur THEN, student Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Janusz KOZA z NZS.

Wrocław. 2 V o godz. 15,30 podczas rozlepiania plakatów wyborczych zatrzymano Filipa GUŁAJA /lat 15/ i Arkadiusza SAMICZAKA /lat 17/. Mimo okazania zaświadczeń Komitetu Obywatelskiego uprawniających ich do tych działań, zostali przewiezieni do Komendy MO przy ul. Łąkowej. Tam zabrano im znaczki "S", grożono pobiciem jeżeli nie przyznają się, że 1 Maja rzucali kamieniami. Zastraszony 15-letni Filip przyznał się do wszystkiego, co mu insynuowano. Po 2,5 godz. obu zwolniono do domu.

Kandydaci PZPR "zdobywają" podpisy

W nr 71 INFORMACJI donosiliśmy o presjach wywieranych na uczniów klas maturalnych LO w Zambrowie, aby składali podpisy na listach kandydata na posła ministra Dominika Jastrzębskiego. Znamy już nazwiska gorliwych nauczycielek. Są to: Barbara ANCZEWSKA, Danuta MACHNIEWICZ i Domicella LESKACZ. Gdy podczas spotkania z wyborcami poinformowano pana ministra o tych praktykach oświadczył: "to nie ma znaczenia i tak zostaną wybrany".

Wejherowo. Zambrowskie nauczycielki znalazły naśladowcę w osobie dyrektora Liceum w Wejherowie. Również on zmusza uczniów, którzy ukończyli 18 lat do podpisywania list kandydatów do Sejmu i Senatu z PZPR.

Protest w Gołdapi

Przewodnicząca TZR Pojezierze, Monika BOROWSKA-KOLANKIEWICZ skierowała mgr Tomasza Romańczuka, dyrektora Romińskiego Kombinatu Rolnego w Gołdapi posła na sejm obecnej kadencji następujący protest: "Wyrażam zdecydowany

test przeciwko metodom zbierania podpisów na pana kandydaturę na posła do Sejmu zbliżającej się kadencji. Wspomniane metody to zastraszanie ludzi, obniżanie stawek zaszerogowania, zmuszanie pracowników do wpisywania na listę członków rodziny itp. Do wspomnianej "akcji" używa się samochodów służbowych i zatrudnia się w godzinach pracy nadzór inżynieryjno-techniczny."

Mamy za dużo dobrych lekarzy...

Wrocław. 11 IV wręczono jedno miesięczne wypowiedzenie pracy wybitnemu kardiologowi prof. dr hab Krzysztofowi WRABCOWI. Dyrektor Szpitala im.40-tolecia PRL, dr Miron RÓG-MALINOWSKI, który podpisał zwolnienie, uzasadnił je stałymi konfliktami między dyrekcją a profesorem. Prof. Wrabec wielokrotnie występował podczas oficjalnych spotkań w obronie służsnych żądań płacowych pracowników służby zdrowia, krytykował bałagan organizacyjny i indolencję dyrekcji w sprawach dotyczących pacjentów i ich leczenia. Mimo ogólnie znanych trudności zorganizował i prowadzi przyszpitalną przychodnię kardiologiczną. W obronie prof. Wrabca wystąpili pracownicy domagając się od dyrekcji cofnięcia zwolnienia. Ponad 300 pracowników, w tym lekarze, pielęgniarki, salowe i administracja, podpisało petycję w której domagało się interwencji ze strony wojewody i lekarza wojewódzkiego. Również Komisja Zakładowa "S" zażądała wycofania zwolnienia - decyzja ta jest bowiem sprzeczna z racją nadrzędną, którą jest dobro pacjentów. Do rozmów z KZ "Solidarności" wyznaczono dyrektora ekonomicznego, Marka JAMKIEWICZA, zacieklego przeciwnika "S". /W szpitalu od 25 IV usuwane są wszelkie informacje KZ "S" oraz Komitetu Obywatelskiego/.

... i inżynierów

Tarnów. 26 IV wręczono wypowiedzenie inż. J.LEGUTOWI, przewodniczącemu TKZ "S" w Zakładach Wykonawstwa Sieci Elektrycznej w Tarnowie, członkowi MKO "Solidarności". Jako przyczynę podano redukcję etatów.

W sądach

Lokautu w SPHW ciąg dalszy [nr 70 INFORMACJI]

Wyznaczona na 4 V rozprawa przed Rejonowym Sądem Pracy w Warszawie, na której miano rozpatrzyć sprawę przywrócenia do pracy 5 pracowników

ków punktu usługowego nr 737 SPHW Elżbiety MAŚNIK, Stanisława KOWALEWSKIEGO, Dariusza SKIBIŃSKIEGO, Dariusza CZAJKOWSKIEGO i Roberta SOLARCZYKA, nie odbyła się, bowiem nie przybył przedstawiciel pozwanego przedsiębiorstwa. Kolejny termin rozprawy: 22 V, godz. 12,00. Pełnomocnikiem powodów jest mec. M.Minkiewicz. Odbyła się natomiast wyznaczona na 5 V sprawa z pozwaniem pozostałych dwu pracowników punktu nr 735 Andrzeja PRZYBYSZA i Ryszarda WAPN-LAKA o przywrócenie do pracy w SPHW oddział usług, a po wznowieniu działalności zlikwidowanego punktu 735, w tym punkcie. Rozprawę prowadził SDR A. Śwędrowska, pełnomocnikiem powodów jest mec. P.Andrzejewski. Przybyła na rozprawę radca prawny SPHW zaproponowała powodom objęcie w ajencję zlikwidowanego punktu bez ingerencji przedsiębiorstwa w wysokość ustalonych wynagrodzeń i bez naliczania zysków dla przedsiębiorstwa. Wypowiedzenia pracy byłyby zmienione na rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron, a następnie zawartoby nowe umowy ajencyjne. Po krótkiej przerwie i naradzie z powodami, pełnomocnik przedstawił stanowisko strony powodowej. Pierwszym warunkiem zawarcia ugody jest przywrócenie do pracy wszystkich zwolnionych, tj. 7 osób, propozycja dzisiejsza dotyczy tylko 2-ch osób, a więc sytuacja pozostałych jest znacznie gorsza. Po wycofaniu wypowiedzeń byłibyśmy skłonni zawrzeć i określić ale tylko przed sądem warunki umowy ajencyjnej. W ramach warunków konieczne jest, wobec nie posiadania przez powodów kapitału zakładowego, uzyskania lub wydzierżawienia na dogodnych warunkach osprzętowania punktu usługowego. Przywrócenie do pracy jest konieczne, aby mogła zaistnieć powstała komórka zw.zaw."Solidarność". Dyrekcja likwidując punkt i zwalnia-

jąc pracowników zlikwidowała związek zawodowy "Solidarność".

Radca prawny SPHW złożyła następną propozycję podjęcia przez powodów pracy z wynagrodzeniem 3-krotnie wyższym, ale w innych punktach usługowych, p.MATULCE w punkcie usług optycznych, a p.Przybyszowi przy regeneracji kinoskopów. Punkt 735 został zlikwidowany, roztowarowany i nie będzie już punktem usług radiowo-telewizyjnych. Na zakończenie pełnomocnik powodów stwierdził, że przedsiębiorstwo poniosło olbrzymie koszty tylko dlatego, aby zniszczyć powstałą Komisję Inicjatywną "Solidarność", nie liczyło się z ogromnym zapotrzebowaniem społeczeństwa na usługi w prowadzonym dotychczas zakresie w tej części miasta. Motywacja, że punkt był deficytowy jest kamuflażem, bowiem 90% punktów tego przedsiębiorstwa jest deficytowa. W tym punkcie deficyt był przeciętny. Sprawę należy traktować jako konflikt zbiorowy i rozpatrywać w oparciu o ustawę o związkach zawodowych, niezależnie od sprawy przywrócenia do pracy powodów. Termin następnej rozprawy wyznaczono na 22 V godz.9,50.

Sąd nierychliwy, ale czy sprawiedliwy?

5 V przed warszawskim Sądem Rejonowym odbyła się rozprawa funkcjonariuszy milicji: BAGŁAJA, GONCIARZA /obaj z ZOMO/ i KOZŁOWSKIEGO /z MO/. Jako oskarżyciel

pośilkowy wnoszącej sprawę z oskarżenia prywatnego p.J.ŁACH wystąpił mec. P.Andrzejewski.

Oskarżeni wykonując swe funkcje służbowe 18 III 87r.znacznie przekroczyli przysługujące im uprawnienia. Wtargnęli bowiem siłą do mieszkania w którym przebywało dwoje dzieci w wieku 10 i 16 lat. Pod nieobecność rodziców dokonali przeszukania bez wymaganego nakazu i zezwolenia. Dopuszcili się czynu o znacznym stopniu niebezpieczeństwa społecznego, tym bardziej odrażającego, że wobec nieletnich dzieci używali przemocy fizycznej i usiłowali je zastraszyć grożąc zabraniem na komendę. 16-letnią dziewczynkę bili po twarzy. Siłą wywarzyli drzwi do zamkniętego pomieszczenia, z którego zginęły pieniądze i przedmioty wartościowe.

Jedynymi świadkami wydarzenia były dzieci,
. Wedle opinii biegłego psychologa ich

zeznania są wiarygodne.

Oskarżyciel pośilkowy apelował do Sądu o zważenie społecznego aspektu sprawy oraz o wzięcie pod uwagę faktu, że funkcjonariusze działali z niskich pobudek, bowiem podczas represyjnej rewizji przywłaszczyli sobie wartościowe przedmioty. Sąd orzekł: wobec Kozłowskiego - 120 tys.zł.grzywny, Bagłaja-100 tys.zł., Gonciarza - 80 tys.zł.grzywny oraz pokrycie kosztów postępowania.

Zmienne rozmiary sali rozpraw

Renata SZUMOWSKA z KIIp otrzymała pismo podpisane przez prezesa Sądu Rej.w Sosnowcu mgr R.Beltkowskiego. Była to odpowiedź na jej skargę z powodu usunięcia z sali sądo-

wej 18 IV, gdy ujawniła, że jest przedstawicielką KIIp/nr 70 INF./. Prezes wyjaśnił, że sala, a właściwie pokój był tak mały, iż poza składem sędziowskim i stronami nikt więcej się tam nie mieścił. Nie jest to zgodne z prawdą, bowiem R.Szumowska wielokrotnie przysłuchiwała się odbywającym się w tej sali rozprawom, tyle że wówczas występowała jako "publiczność".

Kolegium umorzyło...

Warszawa. Kolegium dla dzielnicy W-wa-Żoliborz umorzyło z powodu przedawnienia, postępowanie przeciwko studentowi Wydziału Matematyki UW, Marcinowi KLEKOWSKIEMU i Janowi LEWICKIEMU. Obaj zostali zatrzymani 1 V 88 przed Kościołem św.Stanisława Kostki i skazani 2 V 88 nieprawomocnym przeczeniem w/w kolegium w trybie przyspieszonym na grzywny po 35 tys.zł./nr 29 INF./. Po rewizji w II instancji sprawy zostały odesłane do ponownego rozpatrzenia, następnie były wielokrotnie odraczane przez I instancję, aż do przedawnienia.